

Матюха М. М.,

кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку Київського національного торговельно-економічного університету

КЛАСИФІКАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ

Роль інформації в сучасній системі господарювання неухильно зростає. Розвиток суспільних відносин передбачає перехід від використання вузькоспеціалізованих до комплексних знань при прийнятті рішень. Поділ за напрямками вчень стає відносним – для прийняття продуктивного рішення є потреба об'єднання багатьох напрямів знань. Сучасне підприємство має різні види різнонаправленої діяльності. Саме тому ефективним джерелом інформації для керівництва стає узагальнена інформація, підготовлена на замовлення. Фінансова звітність як основа інформаційного забезпечення про діяльність підприємства в багатьох випадках потребує доповнення, роз'яснення. Джерелом такої додаткової інформації на підприємстві є управлінська звітність. Саме система управлінської звітності забезпечить урівноважений підхід при прийнятті управлінського рішення, забезпечить виявлення можливостей та резервів підприємства, його служб та дасть можливість отримати необхідні відомості, що оформлені належним чином. Крім того, управлінська звітність – це узагальнюючий результат системи управлінського обліку, як внутрішньої системи підприємства. Мета управлінської звітності є задоволення інформаційних потреб внутрішньофірмового управління шляхом представлення показників, що дають можливість забезпечити функції управління підприємством. Виходячи із мети управлінської звітності, необхідно встановити користувачів, форми, періоди подання, встановити певні етапи складання та визначитися із джерелами її формування. При складанні управлінської звітності необхідно враховувати, у першу чергу, показники щодо межі та стану поінформованості управління підприємством у певній сфері, та у заданий час за такими параметрами джерел інформації:

– надлишкова інформованість. Необхідно виявити тільки необхідну інформацію для прийняття управлінського рішення. Управлінська звітність у таких випадках має формуватися на основі довідкової та нормативної інформації необхідної для сортування та фільтрації даних;

– повна інформованість. У наявності є достатня кількість джерел інформації відібраних за необхідним параметром, відповідно у певний період часу для прийняття ефективного управлінського рішення. Такими джерелами інформації є фінансова та інші види звітності, первинні документи. У таких випадках управлінська звітність використовується як наочний матеріал;

– достатня інформованість. Характеризується наявністю певного набору джерел інформації, які потребують роз'яснення подальших дій працівниками сфери управління. Управлінська звітність включає довідкові джерела, дані розшифрувань та пояснення;

– недостатня інформованість. Відсутня інформація про стан об'єкта за певний час. Ця межа являє собою необхідність формування необхідних обсягів управлінської звітності з метою обліково-аналітичного забезпечення зацікавлених працівників. При цьому джерелами управлінської звітності виступають облікові, податкові, статистичні та інші дані;

– відсутня інформація. Найгірший стан інформаційного забезпечення прийняття управлінського рішення. Потребує формування значних обсягів управлінської звітності для керованості об'єктів. Така ситуація пов'язана як із економічними показниками, так і з технічними, технологічними питаннями, які вирішуються під час діяльності підприємства. За такого рівня необхідно досить ретельно відбирати дані, також слід врахувати зовнішні дані для підприємства.

Після визначення рівня інформованості, на подальших етапах проектування управлінської звітності необхідно встановити, який тип даних необхідний для підготовки управлінської звітності. За способом представлення джерел інформації для складання управлінської звітності їх можна розділити на стандартні, типові і креативні.

Стандартні джерела – їх вибір та представлення вимагає дотримання прийнятих внутрішніх корпоративних стандартів, які не допускають відхилення. Такого типу джерела мають бути зрозумілими всім користувачам і в процесі формування звітності відігравати вирішальну роль.

Типові джерела — відбираються на підставі багатьох, раніше встановлених правил. В ході їх відбору необхідно визначати найбільш оптимальні правила, або групу правил, що враховують конкретну форму звітності та ситуацію, що склалася на підприємстві при досягненні заданої мети.

Креативні джерела – потребують творчого підходу при відборі з метою формування представлення форм управлінської звітності. Такі дані необхідні для прогнозування, або при відсутності певних необхідних даних для прийняття рішення.

Отже, провівши дослідження, можна дійти висновку, що при формуванні управлінської звітності необхідно виділити критичні напрямки, оцінити ступінь забезпечення інформацією та відповідно розробити об'єм представлення інформації для прийняття оптимального рішення. Технологія добору джерел інформації є досить вагомим елементом для побудови оптимальних форм управлінської звітності. Подальше поглиблене вивчення проблематики основ складання управлінської звітності дасть змогу підвищити рівень управління підприємством.